

A magyarországi turisztikai régiók vendégforgalma 2004-ben¹

Összeállította: Polgár Judit²

A Központi Statisztikai Hivatal előzetes adatai szerint a kereskedelmi szálláshelyeken a 2004. év folyamán mintegy 6,5 millió vendéget és 18,4 millió vendégéjszakát regisztráltak.

A vendégéjszakák legnagyobb hányadát a Budapest-Közép-Dunavidék (36,3%) és a Balaton (22,3%) régióban töltötték el a vendégek. A vendégéjszakák számát tekintve 2003-hoz képest a Budapest-Közép-Dunavidék (+15,9%) és a Nyugat-Dunántúl (+1%) régióban volt tapasztalható növekedés.

Magyarországon a külföldi vendégforgalom jelentős területi koncentrációt mutat: 2004-ben a Budapest-Közép-Dunavidék régió a külföldi vendégéjszakák több mint felét, a Balaton régió pedig csaknem egynegyedét mondhatta magáénak. 2004-ben a külföldi vendégéjszakák száma a Budapest- Közép-Dunavidék régióban közel 20%-kal, a Nyugat-Dunántúlon 1,7%-kal, a Dél-Dunántúlon 1,3%-kal, a dél-alföldi régióban pedig 1,1%-kal emelkedett az előző évhez képest. Az egyes régiók fő küldő piacait vizsgálva a német vendégforgalom játszik kiemelkedő szerepet.

A magyarországi kereskedelmi szálláshelyeken 2004-ben több mint 3,2 millió belföldi vendéget és 8,1 millió belföldi vendégéjszakát regisztráltak. A legtöbb belföldi vendégéjszakát – az összes vendégéjszaka több mint egyötödét – a Balaton régióban regisztrálták. A belföldi turizmus a külföldinél kisebb területi koncentrációt mutatott. A belföldi vendégforgalom Észak-Magyarország, Dél-Alföld és Dél-Dunántúl turizmusában meghatározó jelentőségű: e három régióban a kereskedelmi szálláshelyeken regisztrált vendégéjszakák több mint 70%-a származott a belföldi vendégektől.

2004-ben a leghosszabb – az országos átlagot is meghaladó – átlagos tartózkodási idő a Balaton (4,3 éjszaka), az Észak-Alföld (3,2 éjszaka) és a Tisza-tó (3,0 éjszaka) régiókat jellemezte.

1. A kereskedelmi szálláshelyek kapacitása

2004. július 31-én 2741 kereskedelmi szálláshely működött Magyarországon, csaknem 80 ezer szobával, illetve 315 ezer férőhellyel. A férőhelyek több mint egyharmada, 108 ezer férőhely a szállodákban várta a vendégeket, amelyen belül a három- (az összes szállodai férőhely 46,5%-a), a négy- (az összes szállodai férőhely 24,4%-a) és a kétcsillagos (az összes szállodai férőhely 16,1%-a) házak szerepe kiemelkedő. A férőhelyek további jelentős részét, csaknem 30%-át a kempingek adták (1. táblázat).

2004-ben a kereskedelmi szálláshelyek egységeinek mintegy ötöde (17,7%) a Balaton régióban volt található, ezt követte Észak-Magyarország (14,7%), a Nyugat-Dunántúl (14,2%) és a Budapest-Közép-Dunavidék régió (13,4%) (1. ábra).

A szállodák számának tekintetében két régió, a Budapest-Közép-Dunavidék és a Balaton szerepe volt kiemelkedő (a szállodák 22%, illetve 21,3%-a található e régiókban). Ötcsillagos szállodával 2004-ben három régió rendelkezett: Budapesten 13 ötcsillagos ház üzemelt, a nyugat-dunántúli régióban kettő, Észak-Magyarországon pedig egy.

¹ Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, 2004. évi előzetes adatok.

² Kutató, a Magyar Turizmus Rt. Piac- és Termékelemzési Irodájának munkatársa.

1. táblázat

A kereskedelmi szálláshelyek megoszlása típusok szerint (%), 2004

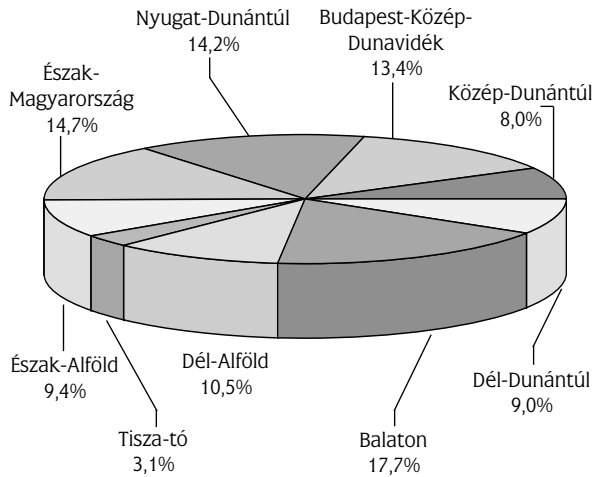
	Egység	Szoba	Férőhely
Szálloda összesen	771	45 591	107 563
5 csillagos	16	3 709	7 834
4 csillagos	102	11 921	26 281
3 csillagos	403	21 262	50 028
2 csillagos	187	6 509	17 277
1 csillagos	63	2 190	6 143
Gyógyszálloda	55	6 732	14 770
Wellness-szálloda	15	1 080	2 625
Panzió	1 026	15 377	41 579
Turistaszálló	245	7 856	32 290
Ifjúsági szálló	116	4 691	19 107
Nyáralóház	325	6 186	20 750
Kemping	258	-	93 590
Mindösszesen	2 741	79 701	314 879

Forrás: KSH

A négycsillagos szállodáknál szintén a főváros és vonzáskörzete töltötte be a vezető szerepet, itt működött a házak 40%-a. A Budapest-Közép-Dunavidék régiót a Balaton (17,6%) és a Nyugat-Dunántúl (13,7%) követte. A háromcsillagos szállodák 40%-a fele-fele arányban a Budapest-

1. ábra

A kereskedelmi szálláshelyek egységeinek megoszlása régiók szerint, 2004

Forrás: KSH

Közép-Dunavidék, illetve a Balaton régióban koncentrált. A tó környékének szerepe kiemelkedő volt továbbá a nyaralóházak (az összes nyaralóház 30%-a) és a kempingek (összes kemping 22,1%-a) terén.

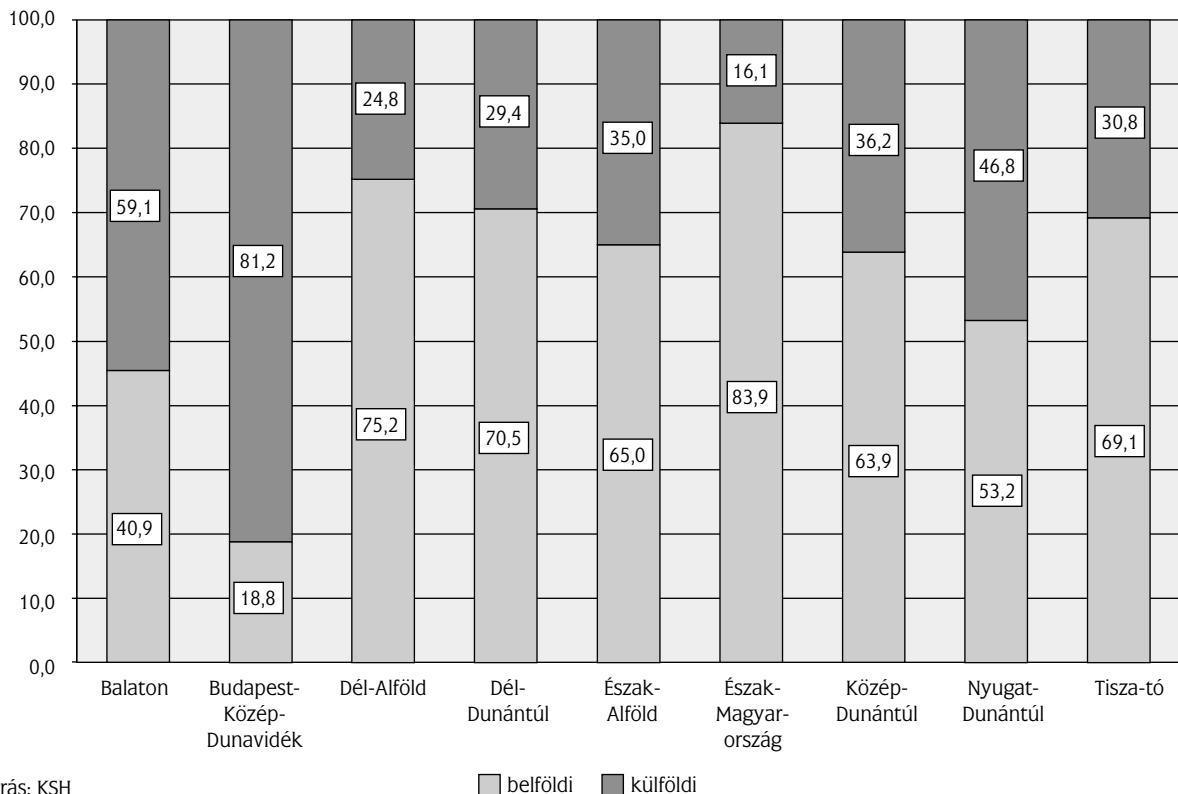
2. A kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma

A magyarországi kereskedelmi szálláshelyeken csaknem 6,5 millió vendég összesen 18,4 millió vendégéjszakát töltött el 2004-ben. A vendégek száma az előző évhez képest növekedést mutatott (+3,7%), a vendégéjszakák száma stagnált. A vendégek 40,8%-a a Budapest-Közép-Dunavidék régiót, 14,8%-a pedig a Balatont választotta úti célul, amelyet a Nyugat-Dunántúl követett: ide a vendégek 10,6%-a látogatott el (2. táblázat). A vendégek számában a Nyugat-Dunántúl (+3,5%) és a Budapest-Közép-Dunavidék régió (+17,5%) regisztrált növekedést a 2004. év során. A többi régióban – változó mértékben – csökkent a vendégek száma, a legnagyobb csökkenést (-8,9%) a Balaton régióban regisztrálták.

A vendégéjszakákat vizsgálva a következő három régió kiemelt szerepe figyelhető meg: a Budapest-Közép-Dunavidék régióban realizálódott a vendégéjszakák 36,3%-a, a Balatonnál 22,3%-a, míg a Nyugat-Dunántúl a vendégéjszakák 10,5%-át mondhatta magáénak 2004-ben (3. táblázat). A vendégek számához hasonlóan a vendégéjszakák száma is két régióban mutatott növekedést, a többi régióban csökkent. A vendégéjszakák száma – Budapest dinamikus forgalomnövekedésének köszönhetően – a

2. ábra

A belföldi és a külföldi vendégéjszakák megoszlása az egyes turisztikai régiókban, 2004 (%)

Forrás: KSH

A kereskedelmi szálláshelyek vendégeinek száma turisztikai régióként, 2004

	Külföldi vendégek (fő)	Változás 2004/2003 (%)	Belföldi vendégek (fő)	Változás 2004/2003 (%)	Vendégek összesen (fő)	Változás 2004/2003 (%)
Balaton	40 3241	-17,1	554 833	-1,8	958 074	-8,9
Budapest-Közép-Dunavidék	2 082 954	+22,0	557 597	+3,3	2 640 551	+17,5
Dél-Alföld	105 385	+1,1	315 290	-3,7	420 675	-2,5
Dél-Dunántúl	70 847	-2,2	290 240	-6,6	361 087	-5,8
Észak-Alföld	108 032	-11,2	340 457	-6,3	448 489	-7,5
Észak-Magyarország	80 712	-4,5	507 737	-1,7	588 449	-2,1
Közép-Dunántúl	80 083	+6,4	188 682	-5,0	268 765	-1,9
Nyugat-Dunántúl	276 198	+6,5	412 655	+1,6	688 853	+3,5
Tisza-tó	21 857	+4,0	72 968	-11,5	94 825	-8,4
Ország összesen	3 229 309	+10,1	3 240 459	-2,1	6 469 768	+3,7

Forrás: KSH

Budapest-Közép-Dunavidék régióban kiemelkedő mértékben (+15,9%), a Nyugat-Dunántúl régióban minimálisan (+1,0%) emelkedett az előző évhez képest.

A belföldi és a külföldi vendégforgalom arányát³ tekintve megállapítható, hogy míg országosan a vendégéjszakák 43,9%-át adták a belföldi vendégek, addig Észak-Magyarországon, a Dél-Alföldön, a Dél-Dunántúlon, a Tisza-tónál, a Közép-Dunántúlon és az észak-alföldi régióban a belföldi vendégforgalom volt a meghatározó (2. ábra).

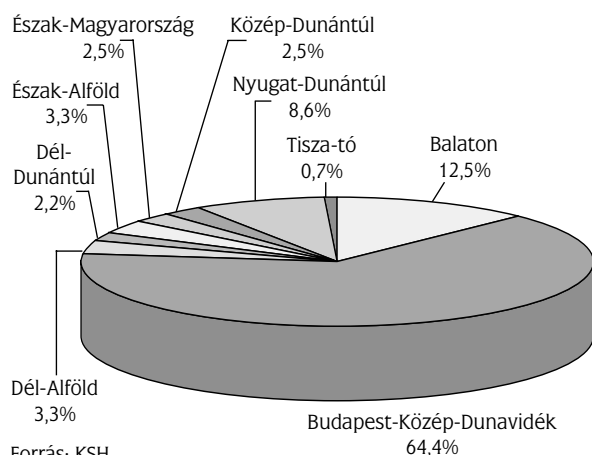
2.1. KÜLFÖLDI VENDÉGFORGALOM

Magyarországon a külföldi vendégforgalom jelentős területi koncentrációt mutat: 2004-ben a külföldi vendégek mintegy kétharmada (64,5%) a Budapest-Közép-Dunavidék,

12,5%-a pedig a Balaton régiót kereste fel. A külföldi vendégforgalomban kiemelkedett továbbá a Nyugat-Dunántúl szerepe, amely a vendégek 8,6%-át fogadta (3. ábra). Az elmúlt évben a Budapest-Közép-Dunavidéken (+22,0%), a Nyugat-Dunántúlon (+6,5%), a Közép-Dunántúlon (+6,4%), a Tisza-tónál (+4,0%) és a Dél-Alföldön (+1,1%) mutatott növekedést a külföldi vendégek száma (2. táblázat).

A vendégéjszakákat alapul véve ugyancsak a főváros és környéke, valamint a Balaton hangsúlyos szerepe figyelhető meg: 2004-ben a Budapest-Közép-Dunavidék régió a külföldi vendégéjszakák több mint felét, a Balaton régió pedig mintegy egynegyedét mondhatta magáénak (4. ábra). A külföldi vendégéjszakák száma a Budapest-Közép-Dunavidék régióban jelentősen (+19,4%), a Nyugat-

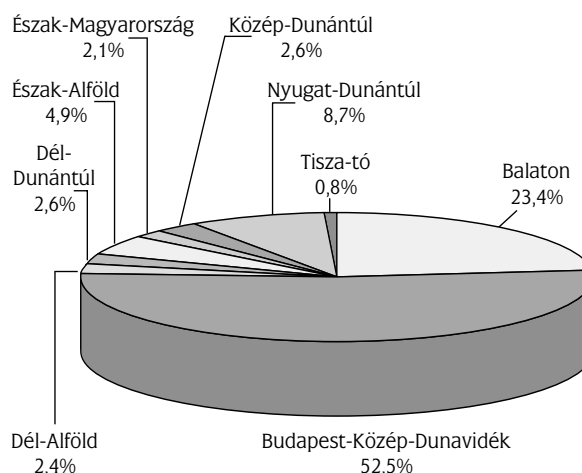
3. ábra

A külföldi vendégek számának megoszlása turisztikai régióként, 2004

Forrás: KSH

³ A kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák számát alapul véve.

4. ábra

A külföldi vendégéjszakák számának megoszlása turisztikai régióként, 2004

Forrás: KSH

A kereskedelmi szálláshelyek vendégéjszakáinak száma turisztikai régióként, 2004

	Külföldi vendég- éjszaka	Változás 2004/2003 (%)	Belföldi vendég- éjszaka	Változás 2004/2003 (%)	Vendég- éjszaka összesen	Változás 2004/2003 (%)
Balaton	2 425 219	-15,6	1 676 239	-8,0	4 101 458	-12,7
Budapest-Közép-Dunavidék	5 424 908	+19,4	1 258 598	+3,1	6 683 506	+15,9
Dél-Alföld	251 289	+1,1	760 948	-2,3	1 012 237	-1,5
Dél-Dunántúl	264 830	+1,3	634 698	-11,3	899 528	-8,0
Észak-Alföld	502 725	-13,3	934 696	-2,6	1 437 421	-6,7
Észak-Magyarország	215 243	-1,5	1 124 135	-4,7	1 339 378	-4,2
Közép-Dunántúl	267 467	-3,4	472 462	-8,2	739 929	-6,5
Nyugat-Dunántúl	904 973	+1,7	1 030 358	+0,3	1 935 331	+1,0
Tisza-tó	86 070	-10,1	193 928	-10,7	279 998	-10,5
Ország összesen	10 342 724	+3,5	8 086 062	-4,2	18 428 786	0,0

Forrás: KSH

Dunántúlon, a Dél-Dunántúlon és a Dél-Alföldön kis mértékben emelkedett 2003-hoz viszonyítva (3. táblázat).

Az egyes régiók fő küldő piacait vizsgálva megállapítható, hogy a német vendégforgalom játszik kiemelkedő szerepet (4. táblázat). Budapest vendégforgalmában jelentős továbbá a brit, az olasz, az amerikai, a spanyol, a francia és az izraeli vendégéjszakák száma. A nyugat-

dunántúli régió öt küldő piaca között kiemelkedik Ausztria, míg a Tisza-tó mellett, az észak-alföldi és az észak-magyarországi régiókban a lengyel vendégforgalom jelentős. Az adatokból jól látható, hogy az egyes régiók vendégforgalmában általában az adott régióval szomszédos, vagy ahhoz közel eső országok játszanak jelentősebb szerepet.

A turisztikai régiók legfontosabb külföldi piacai a kereskedelmi szálláshelyeken regisztrált vendégéjszakák száma alapján, 2004⁴

	1. hely	2. hely	3. hely	4. hely	5. hely	1-5. hely összesen
Balaton	Németország (35,3%)	Ausztria (6,0%)	Dánia (5,0%)	Hollandia (4,2%)	Svájc (1,3%)	51,8%
Budapest-Közép-Dunavidék	Németország (11,4%)	Nagy-Britannia (7,9%)	Olaszország (7,4%)	USA (6,2%)	Spanyolország (4,5%)	37,4%
Dél-Alföld	Németország (9,3%)	Románia (1,5%)	Hollandia (1,4%)	Olaszország (1,4%)	Ausztria (1,3%)	14,9%
Dél-Dunántúl	Németország (16,9%)	Ausztria (2,1%)	Csehország (1,2%)	Hollandia (1,0%)	Olaszország (0,9%)	22,1%
Észak-Alföld	Németország (18,6%)	Lengyelország (4,0%)	Ausztria (1,4%)	Románia (1,3%)	Ukrajna (1,2%)	26,5%
Észak-Magyarország	Németország (4,4%)	Lengyelország (2,4%)	Hollandia (1,0%)	Csehország (0,9%)	Szlovákia (0,7%)	9,4%
Közép-Dunántúl	Németország (14,2%)	Hollandia (5,3%)	Ausztria (2,4%)	Japán (1,7%)	Olaszország (1,6%)	25,2%
Nyugat-Dunántúl	Németország (22,0%)	Ausztria (11,2%)	Svájc (2,6%)	Csehország (1,6%)	Olaszország (1,2%)	38,6%
Tisza-tó	Németország (8,9%)	Lengyelország (5,6%)	Szlovákia (2,9%)	Ausztria (1,5%)	Luxemburg (1,1%)	20,0%
Ország összesen	Németország (18,1%)	Ausztria (3,8%)	Olaszország (3,3%)	Nagy-Britannia (3,2%)	USA (2,5%)	30,9%

Forrás: KSH

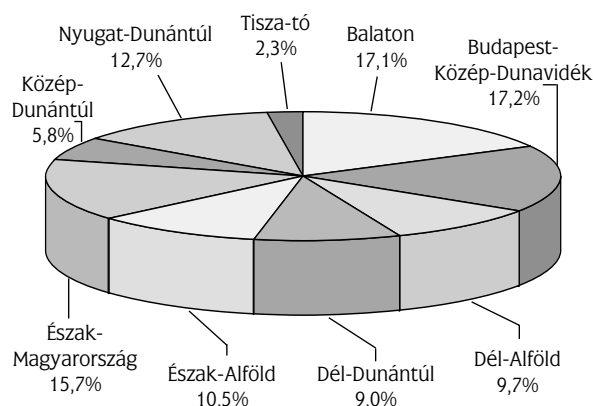
⁴ A százalékos adatok a régiók összes vendégéjszakájából való részesedést jelentik.

2.2. BELFÖLDI VENDÉGFORGALOM

A belföldi vendégforgalom a külföldinél kisebb területi koncentrációt mutatott 2004-ben. A belföldi vendégek 17,2%-a a Budapest-Közép-Dunavidék régiót, 17,1%-a a Balaton régiót választotta. Kiemelkedett továbbá Észak-Magyarország szerepe, amely a belföldi vendégek 15,7%-át fogadta (5. ábra). A belföldi vendégek száma két régióban, Budapest-Közép-Dunavidéken (+3,3%) és a Nyugat-Dunántúlon (+1,6%) növekedett, a többi régióban csökkenést mutatott (2. táblázat).

5. ábra

A belföldi vendégek számának megoszlása turisztikai régióként, 2003

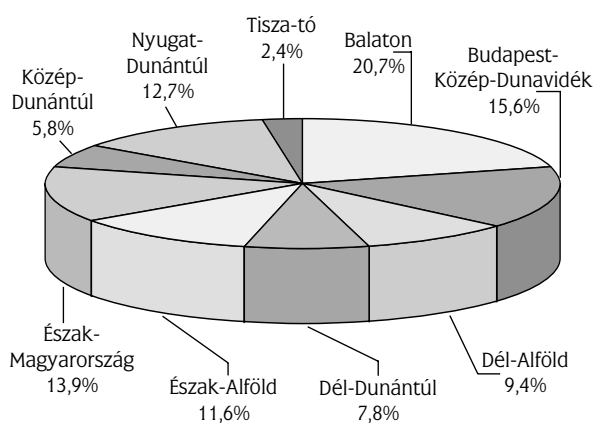

Forrás: KSH

A belföldi vendégejszakák tekintetében a Balaton régió szerepe volt a leginkább hangsúlyos: 2004-ben az összes belföldi vendégejszaka több mint egyötödét regisztrálták ebben a régióban. A Budapest-Közép-Dunavidék régió a belföldi vendégejszakák 15,6%-át, Észak-Magyarország 13,9%-át, Nyugat-Dunántúl 12,7%-át, az észak-alföldi régió pedig 11,6%-át mondhatta magáénak (6. ábra).

6. ábra

A belföldi vendégejszakák számának megoszlása turisztikai régióként, 2004

Forrás: KSH

A belföldi vendégforgalom Észak-Magyarország, Dél-Alföld és Dél-Dunántúl turizmusában meghatározó jelentőségű: e három régióban a kereskedelmi szálláshelyeken regisztrált vendégejszakák több mint 70%-a származott a belföldi vendégektől (3. táblázat).

2.3. ÁTLAGOS TARTÓZKODÁSI IDŐ

2004-ben a leghosszabb – az országos átlagot is meghaladó – átlagos tartózkodási idő jellemezte a Balaton, az Észak-Alföld és a Tisza-tó régiókat. A legrövidebb ideig Észak-Magyarországon és a Dél-Alföldön tartózkodtak a vendégek. Az átlagos tartózkodási idő országosan 3,5%-kal csökkent, a régiókat vizsgálva – az észak- és a dél-alföldi régiót kivéve – mindenhol csökkenést mutatott a 2003. évhez képest, vagyis Magyarországon is érvényesül az a trend, amely szerint emelkedik a rövidebb tartózkodási idejű turisták aránya (5. táblázat).

A külföldi vendégek 2004-ben átlagosan 3,2 éjszakát töltöttek el a kereskedelmi szálláshelyeken. A leghosszabb időt a Balatonnál töltötték a vendégek (6,0 éjszaka), de az átlagosnál hosszabb időt töltöttek el az Észak-Alföld (4,7 éjszaka), a Tisza-tó (3,9 éjszaka), a Dél-Dunántúl (3,7 éjszaka), valamint a Közép-Dunántúl és a Nyugat-Dunántúl (3,3-3,3 éjszaka) régiókban is.

A belföldi vendégek átlagosan 2,5 éjszakát töltöttek el a magyarországi kereskedelmi szálláshelyeken, a leghosszabb időt, átlagosan 3,0 éjszakát a Balatonnál töltötték. Az országos átlagot meghaladó tartózkodási idő jellemezte továbbá a Tisza-tavat és az Észak-Alföldet (2,7-2,7 éjszaka). A Dél-Dunántúl, az Észak-Magyarország és a Nyugat-Dunántúl régiókban az átlagos tartózkodási idő (2,2 éjszaka) az átlag alatt maradt. 2004-ben az átlagos tartózkodási idő az Észak-Alföld, a Dél-Alföld és a Tisza-tó régiók kereskedelmi szálláshelyein növekedett.

5. táblázat

Átlagos tartózkodási idő a kereskedelmi szálláshelyeken, 2004 (éjszaka)

	Külföldi	Belföldi	Összesen
Balaton	6,0	3,0	4,3
Budapest-Közép-Dunavidék	2,6	2,3	2,5
Dél-Alföld	2,4	2,4	2,4
Dél-Dunántúl	3,7	2,2	2,5
Észak-Alföld	4,7	2,7	3,2
Észak-Magyarország	2,7	2,2	2,3
Közép-Dunántúl	3,3	2,5	2,8
Nyugat-Dunántúl	3,3	2,5	2,8
Tisza-tó	3,9	2,7	3,0
Ország összesen	3,2	2,5	2,8

Forrás: KSH

3. A kereskedelmi szálláshelyek kapacitás-kihasználtsága

A kereskedelmi szálláshelyek kapacitás-kihasználtsági mutatóit tekintve 2004-ben két régió ért el kiemelkedő – az országos átlagot is meghaladó – eredményt: a Budapest-Közép-Dunavidék kereskedelmi szálláshelyein 53,6%-os (ezen belül Budapest kereskedelmi szálláshelyein 57,1%-os), a Balaton régióban pedig 40,4%-os szobakapacitás-kihasználtságot regisztráltak (6. táblázat).

4. A kereskedelmi szálláshelyek szállásdíj-bevétele

2004-ben a kereskedelmi szálláshelyek közel 98 milliárd forintnyi szállásdíj-bevételt regisztráltak. Ezen belül a kül-

földi vendégektől származó szállásdíj-bevétel csaknem elérte a 69 milliárd forintot, ami 9,9%-os növekedést jelent az előző évhez képest. A külföldi szállásdíj-bevételek több mint kilenczetedét (91,5%) a szállodákban regisztrálták. 2004-ben a külföldi szállásdíj-bevételek 72,1%-át a Budapest-Közép-Dunavidék, 12,5%-át a Balaton, 6,1%-át pedig a Nyugat-Dunántúl régió mondhatta magáénak. A belföldi vendégektől származó szállásdíj-bevétel értéke megközelítette a 29 milliárd forintot (+13,5%). A belföldi szállásdíj-bevétel közel háromnegyede (71,5%) a szállodákban realizálódott, régiók szerinti megoszlását tekintve kevésbé volt megfigyelhető a külföldihez hasonlóan jelentős koncentráció. A legtöbb – belföldi vendégforgalomból származó – szállásdíj-bevételt a Budapest-Közép-Dunavidék (23,5%) és a Balaton (19,7%) régiókban regisztrálták (7. táblázat).

6. táblázat

A kereskedelmi szálláshelytípusok szobakapacitás-kihasználtsága turisztikai régióként (%), 2004 *

	Szálloda				Panzió	Turista- és ifjúsági szálló	Nyaralóház	Kemping**	Mind-összesen
	3-5 csillagos	2 csillagos	1 csillagos	Összesen					
Balaton	46,9	29,3	19,3	43,4	22,8	35,6	31,9	17,8	40,4
Budapest-Közép-Dunavidék	58,3	45,0	52,6	57,5	27,5	32,2	17,8	4,7	53,6
Dél-Alföld	35,2	23,7	9,9	32,3	23,0	11,8	27,9	9,3	26,1
Dél-Dunántúl	38,3	24,6	19,3	32,4	26,3	27,5	24,1	7,1	29,2
Észak-Alföld	47,2	30,4	31,3	44,5	22,5	15,3	23,3	13,9	35,2
Észak-Magyarország	36,2	19,3	21,0	31,6	19,9	18,1	21,3	6,5	24,4
Közép-Dunántúl	34,0	21,0	30,2	30,3	21,8	18,0	18,3	8,7	25,2
Nyugat-Dunántúl	46,1	27,7	38,6	43,0	18,7	12,8	31,7	6,3	30,7
Tisza-tó	30,2	30,7	41,6	32,1	26,5	10,3	26,6	8,6	27,8
Ország összesen	49,9	28,7	31,6	46,6	22,6	19,9	26,0	10,7	38,4

* A három-, négy- és ötcillagos szállodákra vonatkozó adatok adatvédelmi okokból összevonva kerülnek publikálásra.

** Férőhelykapacitás-kihasználtság

Forrás : KSH

7. táblázat

A kereskedelmi szálláshelyek szállásdíj-bevétele és annak regionális megoszlása, 2004

	Külföldi szállásdíj-bevétel (ezer forint)	Változás 2004/2003 (%)	Belföldi szállásdíj-bevétel (ezer forint)	Változás 2004/2003 (%)	Szállásdíj-bevétel összesen (ezer forint)	Változás 2004/2003 (%)
Balaton	8 612 145	-15,9	5 692 034	+3,1	14 304 179	-7,8
Budapest-Közép-Dunavidék	49 680 446	+16,5	6 784 391	+39,3	56 464 837	+18,8
Dél-Alföld	1 050 086	+4,7	2 284 931	+9,6	3 335 017	+8,0
Dél-Dunántúl	1 056 395	+4,1	2 088 223	+0,9	3 144 618	+2,0
Észak-Alföld	1 658 475	-9,3	2 898 576	+6,3	4 557 051	+0,0
Észak-Magyarország	1 083 938	+20,3	3 607 798	+14,4	4 691 736	+15,7
Közép-Dunántúl	1 345 546	+13,6	1 496 379	+4,8	2 841 925	+8,8
Nyugat-Dunántúl	4 230 666	+7,2	3 595 132	+13,7	7 825 798	+10,1
Tisza-tó	220 928	-2,6	465 482	+3,4	686 410	+1,4
Ország összesen	68 938 625	+9,9	28 912 946	+13,5	97 851 571	+10,9

Forrás: KSH

5. A magyarországi magán szálláshelyek kapacitása 2004-ben

A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint 2004-ben a kereskedelmi szálláshelyek által kínált közel 315 ezer férőhely mellett a magán szálláshelyeken további 240 ezer férőhely várta a vendégeket. A magán szálláshelyi férőhelyek csaknem kétharmada (65,6%) a Balaton régióban található. További jelentős, 10 ezer férőhelyet meghaladó kapacitással a Dél-Dunántúl (férőhelyek 6,8%-a), az Észak-Magyarország (6%), az Észak-Alföld (5,5%) és a Nyugat-Dunántúl (4,9%) régiók rendelkeznek (8. táblázat). A 2003. évhez képest kiemelkedő kapacitásbővülés jellemezte a Tisza-tavat (+20,1%), az Észak-Magyarország (+7,4%) és a Dél-Alföld régiót (+5,6%).

8. táblázat

A magán szálláshelyek kapacitásának regionális megoszlása, 2004

	Szállásadók száma	Férőhelyek száma
Balaton	29 205	158 532
Budapest-Közép-Dunavidék	1 442	7 292
Dél-Alföld	984	5 683
Dél-Dunántúl	3 604	16 257
Észak-Alföld	1 962	13 308
Észak-Magyarország	2 294	14 441
Közép-Dunántúl	1 208	6 465
Nyugat-Dunántúl	2 167	11 671
Tisza-tó	1 023	6 727
Ország összesen	43 889	240 376

Forrás: KSH

6. A magyarországi magán szálláshelyek vendégforgalma 2004-ben

A 2004. év folyamán a magyarországi magán szálláshelyeken több mint 680 ezer vendéget és több mint 3 millió vendégéjszakát regisztráltak. A magán szálláshelyeken az alacsonyabb tartózkodási idejű vendégek aránya nőtt: a vendégéjszakák számának csökkenése (-8,8%) mellett a vendégek száma 4,8%-os növekedést mutatott. Mind a vendégek, mind a vendégéjszakák tekintetében a Balaton régió vezető szerepe figyelhető meg: a magán szálláshelyeken regisztrált vendégek kétharmada a Balatont kereste fel, a vendégéjszakák fele realizálódott a régióban. A vendégéjszakák 10,3%-át a Nyugat-Dunántúl, 8,6%-át az Észak-Alföld, 8,2%-át pedig a Dél-Dunántúl mondhatta magáénak.

6.1. A KÜLFÖLDI VENDÉGFORGALOM ALAKULÁSA

Az elmúlt évben a vendégéjszakák száma alapján a külföldi forgalom szerepe a Balaton régióban volt kiemelkedő (a vendégéjszakák 72,7%-a származott a külföldi vendégektől).

A külföldi forgalom igen magas területi koncentrációját jelzi, hogy a magán szálláshelyeken regisztrált külföldi vendégéjszakák több mint kétharmadát (67,2%) a Balaton régió mondhatta magáénak. További jelentős részesedés jellemezte a Nyugat- (7,8%) és a Dél-Dunántúlt (7,6%).

A külföldi vendégek száma dinamikusan emelkedett a Közép-Dunántúlon (+53,6%), a Budapest-Közép-Dunavidék (+35%) és az Észak-Magyarország (+11,3%) régiókban. A vendégéjszakák számában növekedést regisztráló desztinációk közül a Közép-Dunántúl (+8,4%) és a Dél-Alföld (+4,7%) régiók emelkedtek ki.

9. táblázat

A magán szálláshelyek vendégeinek száma és annak regionális megoszlása, 2004

	Külföldi vendégek (fő)	Változás 2004/2003 (%)	Belföldi vendégek (fő)	Változás 2004/2003 (%)	Vendégek összesen (fő)	Változás 2004/2003 (%)
Balaton	210 342	-4,9	107 271	12,1	317 613	0,2
Budapest-Közép-Dunavidék	19 481	35,0	28 286	-11,2	47 767	3,2
Dél-Alföld	3 562	-6,5	25 618	14,0	29 180	11,0
Dél-Dunántúl	16 257	1,0	29 359	19,5	124 651	12,2
Észak-Alföld	25 384	3,9	36 802	6,2	62 186	5,2
Észak-Magyarország	9 746	11,3	48 088	16,8	57 834	15,8
Közép-Dunántúl	7 147	53,6	28 661	46,7	35 808	48,1
Nyugat-Dunántúl	23 239	-18,1	39 163	26,6	62 402	5,2
Tisza-tó	2 771	6,0	19 087	-19,0	21 858	-16,3
Ország összesen	317 929	-2,0	362 335	11,7	680 264	4,8

Forrás: KSH

A magánszálláshelyek vendégéjszakáinak száma és annak regionális megoszlása, 2004

	Külföldi vendégéjszaka	Változás 2004/2003 (%)	Belföldi vendégéjszaka	Változás 2004/2003 (%)	Vendégéjszaka összesen	Változás 2004/2003 (%)
Balaton	1 097 481	-14,4	412 064	-8,4	1 509 545	-12,8
Budapest-Közép-Dunavidék	76 399	0,2	116 275	-25,4	192 674	-17,0
Dél-Alföld	15 442	4,7	105 396	-5,0	120 838	-3,9
Dél-Dunántúl	124 651	0,3	130 103	1,7	254 754	1,0
Észak-Alföld	101 016	-0,5	166 513	5,0	267 529	2,9
Észak-Magyarország	33 228	-6,4	161 317	0,7	194 545	-0,6
Közép-Dunántúl	37 529	8,4	98 847	1,7	136 376	3,5
Nyugat-Dunántúl	127 902	-13,3	190 144	5,7	318 046	-2,8
Tisza-tó	18 949	0,7	80 968	-31,2	99 917	-26,8
Ország összesen	1 632 597	-11,0	1 461 627	-6,2	3 094 224	-8,8

Forrás: KSH

6.2. A BELFÖLDI VENDÉGFORGALOM ALAKULÁSA

Országosan a magánszálláshelyeken regisztrált vendégéjszakák közel fele (47,2%) származott a belföldi vendégektől. A Balaton régió kivételével minden régióban a belföldi vendégforgalom túlsúlya volt megfigyelhető 2004-ben. A belföldi vendégéjszakák aránya a Dél-Alföld, az Észak-Magyarország és a Tisza-tavi régiókban kiemelkedően magas, 80% feletti volt.

2004-ben a Balaton régióban regisztrálták a belföldi vendégéjszakák közel 30%-át, a belföldi vendégforgalom ennek ellenére sokkal kisebb mértékű területi koncentrációt mutatott, mint a beutazó forgalom. A magánszálláshelyeket választó belföldi vendégek által kedvelt úti célok között a Balaton mellett kiemelkedik a Nyugat-Dunántúl (a belföldi vendégéjszakák 13%-ával), az Észak-Alföld (11,4%) és az Észak-Magyarország (11%) régió.

11. táblázat

Átlagos tartózkodási idő a magánszálláshelyeken, 2004 (éjszaka)

	Külföldi	Belföldi	Összesen
Balaton	5,2	3,8	4,8
Budapest-Közép-Dunavidék	3,9	4,1	4,0
Dél-Alföld	4,3	4,1	4,1
Dél-Dunántúl	7,7	4,4	5,6
Észak-Alföld	4,0	4,5	4,3
Észak-Magyarország	3,4	3,4	3,4
Közép-Dunántúl	5,3	3,4	3,8
Nyugat-Dunántúl	5,5	4,9	5,1
Tisza-tó	6,8	4,2	4,6
Összesen	5,1	4,0	4,5

Forrás: KSH

Két régió – Budapest-Közép-Dunavidék és Tisza-tó – kivételével minden régióban emelkedett a magánszálláshelyeken regisztrált belföldi vendégek száma. Kiemelkedő, rendkívül dinamikus növekedés jellemezte a Közép- (+46,7%) és a Nyugat-Dunántúlt (+26,6%). A belföldi vendégéjszakák száma a Nyugat-Dunántúl régióban 5,7%-kal, az Észak-Alföld régióban 5%-kal haladta meg a 2003. évben regisztrált forgalmat.

6.3. ÁTLAGOS TARTÓZKODÁSI IDŐ

A magánszálláshelyeken 2004-ben az átlagos tartózkodási idő 4,5 éjszaka volt. A külföldiek 5,1, a belföldi vendégek 4,0 éjszakát töltöttek a magánszálláshelyeken. Az egyes régiókban a tartózkodási időre vonatkozó adatok a 11. táblázatban láthatók.

7. A régiók szerepének változása 1998 és 2004 között

A Központi Statisztikai Hivatal 1998 óta közöl adatokat a kilenc turisztikai régió vendégforgalmi adataira vonatkozóan, amely lehetőséget nyújt az idősoros elemzésre is.

A vendégek száma – igaz, eltérő mértékben – 1998-ról 2004-re az összes régióban emelkedett, a legnagyobb növekedés a Tisza-tó régiót (+46,3%), a Budapest-Közép-Dunavidéket (+32,0%) és az Észak-Alföld régiót (+27,9%) jellemezte.

A legtöbb régió a vendégéjszakák számában is növekedést könyvelhetett el a vizsgált időszakban: a legnagyobb növekedés itt is a Budapest-Közép-Dunavidék régiót (+32,2%) jellemezte. A Balaton és a Közép-Dunántúl régiók azonban 2004-ben a vendégéjszakák számában csökkenést regisztráltak az 1998-as adatokhoz viszonyítva.

12. táblázat

A kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalmának alakulása, 1998-2004

	Vendégek száma változás 2004/1998	Vendégéjszakák száma változás 2004/1998	Átlagos tartózkodási idő változás 2004/1998
Balaton	104,4	88,4	84,3
Budapest-Közép-Dunavidék	132,0	132,2	100,0
Dél-Alföld	104,9	105,2	100,0
Dél-Dunántúl	117,3	103,9	89,3
Észak-Alföld	127,9	110,8	86,5
Észak-Magyarország	110,8	102,6	92,0
Közép-Dunántúl	108,5	92,3	87,5
Nyugat-Dunántúl	111,4	110,4	100,0
Tisza-tó	146,3	118,1	81,1
Ország összesen	118,9	108,9	90,3

Forrás: KSH

13. táblázat

A régiók részesedésének változása a vendégforgalomból, 1998-2004

	Részesedés a vendégek számából (%)		Részesedés a vendégéjszakák számából (%)	
	1998	2004	1998	2004
Balaton	16,9	14,8	27,4	22,3
Budapest-Közép-Dunavidék	36,8	40,8	29,9	36,3
Dél-Alföld	7,4	6,5	5,7	5,5
Dél-Dunántúl	5,7	5,6	5,1	4,9
Észak-Alföld	6,4	6,9	7,7	7,8
Észak-Magyarország	9,8	9,1	7,7	7,3
Közép-Dunántúl	4,6	4,2	4,7	4,0
Nyugat-Dunántúl	11,4	10,6	10,4	10,5
Tisza-tó	1,2	1,5	1,4	1,5
Ország összesen	100,0	100,0	100,0	100,0

Forrás: KSH

Az átlagos tartózkodási idő a kereskedelmi szálláshelyeken 1998-hoz képest, a stagnálást mutató Budapest-Közép-Dunavidék, a Dél-Alföld és a Nyugat-Dunántúl régiókat leszámítva, az elmúlt évek során a legtöbb régióban csökkent.

A 13. táblázat azt mutatja be, hogy az egyes régiók részesedése hogyan változott a vendégek, illetve vendég-

éjszakák tekintetében 1998 óta. A Budapest-Közép-Dunavidék, az Észak-Alföld és a Tisza-tó régió növekedést könyvelhetett el mind a vendégek, mind a vendégéjszakák esetében, emellett a vendégéjszakákból való részesedés a Nyugat-Dunántúl régióban is emelkedett. A többi régió részesedése mindkét mutató esetében csökkent 1998-ról 2004-re.